

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 542/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť O. P. a P. P., zastúpených advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co/393/2011 a jeho rozsudkom z 28. novembra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. P. a P. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. januára 2013 faxom a 31. januára 2013 osobne doručená sťažnosť O. P. (ďalej aj sťažovateľka v 1. rade“) a P. P. (ďalej aj „sťažovateľ v 2. rade“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co/393/2011 a jeho rozsudkom z 28. novembra 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia podali 21. júla 2008 Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu porušenia ich práva na súkromný život.

„Obsahom návrhu bolo opísanie skutkových okolností, z ktorých vyplynulo, že manžel sťažovateľky v 1. rade a otec sťažovateľa v 2. rade, nebohý P. P., zomrel dňa... za okolností, ktoré odôvodňujú záver, že jeho úmrtie možno kvalifikovať ako smrť v dôsledku pracovného úrazu.“

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 16 C/128/2008 zo 17. júna 2011 žalobu sťažovateľov zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 11 Co/393/2011 z 28. novembra 2012 rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovatelia namietajú, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal s ich odvolaním. V prvom rade poukazujú na ich námietku, že okresný súd im odňal možnosť konať pred súdom, pričom krajský súd toto pochybenie nenapravil. Citujú odôvodnenie rozsudku okresného súdu, pričom v sťažnosti ďalej uvádzajú:

„Je nepochybné, že v tomto prípade súd vyvodil svoj zamietavý názor na odôvodnenosť nároku sťažovateľov hypotetickými úvahami o tom, že návrh by bolo potrebné zamietnuť, ak by sa v konaní nepreukázalo, že k úmrtiu nebohého P. P. nedošlo v dôsledku utrpeného pracovného úrazu. Súd prvého stupňa však sťažovateľmi navrhované dôkazy nevykonal a nemal teda žiaden dôkaz, ktorý by odôvodňoval vysloviť takýto, čo i len hypotetický názor. Naopak, dôkaz v konaní predložený - znalecký posudok vypracovaný MUDr. M. S. a MUDr. D. F. potvrdzoval tvrdenie sťažovateľov, že nebohý P. P. zomrel v dôsledku pracovného úrazu. Súd teda zamietol návrh sťažovateľov dôvodiac aj možnými

skutkovými závermi, ktoré by mohli v budúcnosti vyplynúť z vykonaného dokazovania bez toho, aby takéto dokazovanie vykonal.

So zreteľom na tento doslova citovaný obsah odvolania nemožno potom porozumieť záveru odporcu o tom, že sťažovatelia (navrhovatelia) neuviedli v čom im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Sťažovatelia výslovne uviedli, že súd založil svoj rozsudok aj na ničím nepodložených hypotézach o možných skutkových záveroch bez toho, aby im bolo umožnené právo navrhnúť na svoje tvrdenia dôkazy (§ 120 ods. 1 O. s. p.) a v prípade, žeby súd tieto dôkazy nevykonal, dostali zrozumiteľnú odpoveď v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy. ...

Ak sa odvolací súd s týmto explicitne uvedeným odvolacím dôvodom podopretým konkrétnymi skutkovými a právnymi tvrdeniami účastníkov konania vo svojom rozhodnutí nevyposriadal, resp. uviedol, že sťažovatelia neuviedli v čom im mala byť odňatá možnosť konať pred súdom, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôkazov a nenapĺňa požiadavky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., ktoré je jedným zo základov práva na spravodlivé súdne konanie a na konanie pred súdom zákonom ustanoveným postupom.“

Sťažovatelia ďalej poukazujú na to, že v odvolaní namietali, že okresný súd neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné podľa nich na zistenie rozhodujúcich skutočností [§ 205 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)], pričom krajský súd sa dostatočne nevysporiadal ani s touto odvolacou argumentáciou. V tejto súvislosti v sťažnosti uvádzajú:

«Odporca rovnako tvrdí, že sťažovatelia neoznačili dôkazy, ktoré v konaní navrhovali vykonať a pre uplatnenie tohto odvolacieho dôvodu, podľa názoru odvolacieho súdu, musí súčasne označiť dôkaz, ktorý bol navrhovaný a nebol vykonaný. ...

Zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 6. 4. 2011, aj z pojednávania konaného dňa 17. 6. 2011 je zrejmé, že „právna zástupkyňa navrhovateľov uvádza, že navrhovateľ trvá na vykonaní ďalšieho dokazovania, a to vyžiadanim vyšetrovacieho spisu, vypočutím znalca M. S. a zároveň žiada nariadenie znaleckého dokazovania, či u P. P. došlo k smrti z dôvodu pracovného úrazu.“ ...

Odvolací súd by teda mohol neakceptovať uplatnený odvolací dôvod len za predpokladu, žeby v konaní sťažovateľa dôkazy, ktoré súd nevykonal, nenavrholi. O takúto situáciu však nejde. Napriek vyslovenému názoru odporcu javí sa, že predsa len (strana 5, 2. ods. odôvodnenia) identifikoval dôkazy, ktoré sťažovateľa navrhovali a ktoré súd nevykonal. Urobil však záver, že so zreteľom na správny záver súdu o tom, že nárok je premlčaným nevykonanie týchto dôvodov nemohlo ovplyvniť vecnú správnosť preskúmaného rozhodnutia.

Na druhej strane, na strane 7 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolací súd za významnú skutočnosť, so zreteľom na argumenty sťažovateľov, týkajúce sa začiatku plynutia premlčacej doby, uviedol „predmetný posudok takto v žiadnom prípade meritórne (záväzne) neriešil (a ani nevyriešil) otázku, či úmrtie P. P. bolo v príčinnej súvislosti s výkonom jeho práce, či šlo o pracovný úraz, a či za tento zodpovedá žalovaný.“ ...

V konaní nebol vykonaný žiadny dôkaz, ktorý by spochybnil závery znaleckého posudku, ktorý je výsledkom odbornej činnosti dvoch znalcov z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo. V týchto okolnostiach je opätovne záver súdu o tom, že nevykonanie navrhovaných dôkazov nie je vadou v postupe súdu a na druhej strane tvrdenie, že neexistuje záväzné riešenie otázky o úmrtí P. P. v dôsledku pracovného úrazu, nezrozumiteľné, nelogické a v rozpore nielen s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p., ale aj v rozpore s ust. § 132 O. s. p., ktorý ukladá súdu hodnotiť dôkazy podľa svojej úvahy, každý jednotlivito a všetky v ich vzájomnej súvislosti s starostlivo pritom prihliadať na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.»

Sťažovateľa následne namietajú záver krajského súdu, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje v trojročnej premlčacej lehote, a tiež nesúhlasia s určením začiatku tejto premlčacej lehoty. V tejto súvislosti v sťažnosti uvádzajú:

„Ako už bolo vyššie uvedené, systematické zaradenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch medzi práva patriace k ochrane osobnosti, nedovoľuje vykladať toto právo tak, že by jeho uplatniteľnosť mohla byť obmedzená, uplynutím premlčacej doby, čo je imanentným znakom všetkých majetkových práv, s výnimkou vlastníckeho.

Pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle obmedziť právo na ochranu osobnosti v tejto jeho zložke a obmedziť dobu jeho uplatniteľnosti uplynutím premlčacej doby, neexistuje jediný dôvod, prečo by zákonodarca úlohou obmedziť v uplatniteľnosť tejto zložky práv na ochranu osobnosti zaťažil súdy a neustanovil takéto obmedzenie v zákone výslovne, napriek tomu, že ho už citovaný článok 13 ods. 2 k tomu výslovne zaväzuje.

Citované ustanovenie ústavy je nepochybne potrebné vykladať tak, že pokiaľ obmedzenie základných práv nevyplýva priamo zo zákona, nemožno dôjsť interpretáciou práva k rozširujúcemu výkladu obmedzenia základných práv. ...

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, na čo vo svojom rozsudku poukazuje aj samotný Krajský súd v Košiciach, podľa ktorého zaradenie inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy ako prostriedku ochrany osobnosti, vyvoláva dlhodobé právne diskusie a to z hľadiska jeho premlčateľnosti.

So zreteľom na už vyššie uvedené však práve zavedenie inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy ako prostriedku ochrany osobnosti bez toho, aby zákonodarca zakotvil jeho premlčateľnosť, nedáva možnosť dôjsť k ústavne konformnému záveru, že toto právo sa premlčuje.

Ustanovenia § 100 a nasledujúcich O. s. p. upravujú detailne prípady premlčania jednotlivých práv, vrátane práva na náhradu škody, špeciálne škody spôsobenej na zdraví, upravuje premlčanie práva na náhradu škody spôsobenú niektorým trestným činom korupcie, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom ustanovujú podrobne začiatok plynutia premlčacej doby pri jednotlivých právach.

Neexistuje dôvod a nezmieňuje sa o ňom ani súd prvého stupňa, ani odvolací súd, pre ktorý by v prípade, že by zákonodarca chcel obmedziť uplatnenie základných práv týkajúcich sa ochrany osobnosti, pre ktorý by tak výslovne v zákone neurobil. ...

To, aké dôsledky zásah do osobnostných práv fyzickej osoby priniesol, nie je zrejme bezprostredne v čase, keď k tomuto zásahu došlo.

Ak teda jedným z kritérií na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy je posúdenie zníženia dôstojnosti fyzickej osoby a jej vážnosti v spoločnosti, nemôže dôjsť k začiatku plynutia premlčacej doby predtým, než sa tieto dôsledky prejavia.

Aj z tohto dôvodu zrejme zákonodarca nemal v úmysle obmedziť uplatniteľnosť tejto zložky ochrany osobnosti plynutím premlčacej doby. ...

Odvolací súd nijakým spôsobom (v rozpore s ust. § 157 ods. 2 O. s. p) nevysvetlil prečo, so zreteľom na námietky sťažovateľov uvedené v odvolaní, neposúdil plynutie premlčacej doby analogicky podľa ust. § 106 Občianskeho zákonníka. Je totiž nepochybné, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako súčasť práva na ochranu osobnosti, vyjadruje v peniazoch nemajetkovú ujmu. Takejto nemajetkovej ujme vyjadrenej v peniazoch je však nepochybne najbližší inštitút náhrady škody spôsobenej na zdraví, ktorého premlčací režim je odlišný od toho, ktorý prvostupňový, aj odvolací súd zbral do úvahy.“

V závere svojej sťažnosti sťažovatelia uvádzajú:

«Sťažovatelia považujú za osobitne hrubý zásah odvolacieho súdu, keď ich podanie označené ako „Doplnenie odvolania“ odvolací súd vychádzajúc z jeho vlastného konštatovania uvedeného v napadnutom rozhodnutí nebral do úvahy, keďže podľa jeho názoru sťažovatelia ním dopĺňali dôvody odvolania. Odvolací súd však nekonštatoval o ktorý z odvolacích dôvodov sťažovatelia mali týmto podaním odvolacie dôvody doplniť. Sťažovatelia uplatnili nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa, ako odvolací dôvod. Poukázanie na obsah rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, o ktorom sťažovatelia dôvodne predpokladali, že je súčasťou právneho vedomia súdu prvého stupňa, nemôže byť (lebo by to bolo v rozpore s ust. § 205 O. s. p) považované za doplnenie odvolania. V tomto smere je rozhodnutie odvolacieho súdu rovnako nezrozumiteľné a nepreskúmateľné.

Súd bez ohľadu na to, aby sa takéhoto postupu museli sťažovatelia domáhať, je viazaný ustanovením § 1 až 3 O. s. p., ktoré stanovujú základné pravidlá občianskeho súdneho konania a ktoré ukladajú súdu (§ 2) dbať pri prejednávaní a rozhodovaní sporov na to, aby sa práva nezneužívali na úkor právnických a fyzických osôb a rovnako, bez ohľadu na to, aby sa toho účastníci občianskoprávných vzťahov museli osobitne dožadovať, je súd viazaný ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Pokiaľ odvolací súd konštatoval, zotrvávajúc na názore, že námietku premlčania nemohol súd prvého stupňa ani on samotný posúdiť z hľadiska jej súladu s dobrými mravmi,

rezignoval tak na povinnosti, ktoré mu z § 2 O. s. p. vyplývajú, konal v rozpore s článkom 2 ods. 2 Ústav SR a porušil namietané práva sťažovateľov.»

Na základe týchto skutočností sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľov... zakotvené v článku 6 ods. 1 Dohovoru... a... zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, bolo rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co/393/2011-180 zo dňa 28. 11. 2012 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Košiciach pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľov.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/393/2011-180 zo dňa 28. 11. 2012 a vracia vec Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľom všetky trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané

zákonem, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je

vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 112/05, III. ÚS 25/06, IV. ÚS 301/09, IV. ÚS 27/2010, rovnako aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, *Recueil* III/1997).

V sťažnosti sťažovatelia namietajú porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v namietanom konaní a jeho rozsudkom z 28. novembra 2012.

Krajský súd v odôvodnení namietaného rozsudku z 28. novembra 2012, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny, uviedol:

«Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukazuje.

Žalobcovia podané odvolanie - ako to vyplýva z jeho obsahu, odôvodnili okrem iného odvolacím dôvodom podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p. namietajúc, že im postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Svoju námietku však bližšie nezdôvodnili. ... Odvolací súd nezistil, aby súd prvého stupňa v prejednávanej veci odňal žalobcom možnosť konať pred súdom alebo aby porušil ich práva na spravodlivý súdny proces v intenciách článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Aj rozsudok ním vydaný splňa znaky preskúmateľného rozhodnutia, lebo z jeho odôvodnenia sú zrejmé skutkové závery - keďže je vysvetlené, z akých dôkazov súd vychádzal a ako ich hodnotil - a tiež je podaný zrozumiteľný a jasný výklad, pod ktorú právnu normu podriadil súd zistený skutkový stav a aké práva a povinnosti z neho pre účastníkov vyplynuli.

Žalobcovia odvolanie odôvodnili tiež odvolacím dôvodom podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Neúplnosť zistenia skutkového stavu (§ 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvého stupňa nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy účastníkmi navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že účastník, ktorý odvolaním uplatní tento odvolací dôvod, musí súčasne označiť dôkaz, ktorý - hoci bol navrhovaný - nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré, hoci boli tvrdené, súd prvého stupňa nezisťoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné

a ďalej, že vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvého stupňa.

Pokiaľ ide o tento odvolací dôvod, odvolatelia v odvolaní neoznačili (nekonkretizovali) dôkazy, ktoré navrhovali v konaní pred súdom prvého stupňa a ktoré súd nevykonal. Vzhľadom na priebeh konania sa možno však domnievať, že týmito dôkazmi malo byť oboznámenie vyšetrovacieho spisu, vypočutie znalca M. S. a nariadenie znaleckého dokazovania. So zreteľom na správny záver súdu prvého stupňa o premlčaní nároku žalobcov nevykonanie týchto dôkazov nemohlo ovplyvniť vecnú správnosť preskúmaného rozsudku.

Žalobcovia podané odvolanie odôvodnili aj odvolacími dôvodmi uvedenými v § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O. s. p., t. j. tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. ...

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadiska skutkových záverov nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvého stupňa nezodpovedali vykonaným dôkazom, alebo že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali alebo v konaní nevyšli najavo. ...

Súd prvého stupňa správne skutkové zistenia v zásade správne podradil pod hmotnoprávne predpisy a vyvodil z nich správne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania.

Základnou otázkou, ktorú riešil súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní v prejednávanej veci bola otázka, či sa premlčuje právo fyzickej osoby na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (peňažné zadošťačinenie), ako jedného z prostriedkov právnej ochrany práva na ochranu osobnosti podľa ust. § 11 v spojení s § 13 ods. 2 a 3 Obč. zákonníka. Túto právnu otázku posúdil v súlade so zaužívanou súdnou praxou súdov Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu SR, ktorý tiež v rozsudku sp. zn. 2Cdo 278/2007 (R 75/2008) judikoval záver, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje. Toto právo, hoci je jedným z prostriedkov zabezpečenia ochrany osobných (osobnostných) práv, ktoré režimu premlčania nepodliehajú, sa svojím charakterom zreteľne odlišuje od týchto osobných (osobnostných)

práv. Aj keď ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jej vyjadrenie v peniazoch spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorého účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou, je právom majetkovej povahy, ktoré s ohľadom na podobnosť tohto nároku s reparačnou funkciou majetkových nárokov na náhradu škody, podlieha premlčaniu ako každé iné majetkové právo (§ 100 ods. 2 prvá veta Obč. zák.). Vychádzajúc z uvedeného (správneho) názoru, súd prvého stupňa - vzhľadom na vznesenú námietku premlčania dospel tiež k správne mu záveru, že nárok žalobcov je premlčaný. Ak totiž obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej ujmy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby uplynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky.

Prvostupňový súd správne posúdil aj počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu podľa § 101 OZ, ktorý je viazaný na okamih, kedy malo dôjsť k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba zásadne začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. V prejednáwanej veci podľa žalobcov neoprávneným konaním žalovaného malo byť zasiahnuté do práva na život ich otca, resp. manžela, do práva na ich súkromie a rodinný život, ktorý nastal momentom jeho smrti a ktorého následky v podobe rôznej formy citovej ujmy u nich stále pretrvávajú. Žalobcovia preto mohli svoje právo na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát 5. 8. 2003. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila 5. 8. 2006. Žalobcovia však svoju žalobu podali na súde až 22. 7. 2008, teda po uplynutí premlčacej doby. Podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí názor odvolateľov, že v danej veci začiatok plynutia premlčacej lehoty bol vymedzený až vypracovaním znaleckého posudku MUDr. M. S. a MUDr. D. F. Niet dôvodu začiatok plynutia premlčacej doby v danej veci odvodzovať až od dátumu vypracovania tohto posudku. Tento znalecký posudok bol znalcami MUDr. M. S. a MUDr. D. F. vypracovaný na základe uznesenia Okresného riaditeľstva PZ, Okresného úradu justičnej a kriminálnej polície PZ K., t. j. pre účely trestného konania. Trestné stíhanie pritom bolo začaté voči nezistenému páchatel'ovi, ktorý mal P. P. spôsobiť smrť tým

spôsobom, že po dobu najmenej 6 rokov jeho pôsobenia v spoločnosti U. pri pravidelných ročných lekárskejších prehliadkach z nedbanlivosti porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho povolania, nakoľko po celú dobu nezistil u menovaného chronicky chorobne poškodené srdce. Predmetný posudok takto v žiadnom prípade meritórne (záväzne) neriešil (a ani nevyriešil) otázku, či úmrtie P. P. bolo v príčinnej súvislosti s výkonom jeho práce, či išlo o pracovný úraz a či za tento zodpovedá žalovaný.

Zákon (§ 101 OZ) určuje objektívne- stanovený začiatok premlčacej doby, ktorý nezávisí od subjektívnej okolnosti, teda či oprávnený subjekt vedel alebo nevedel o svojom práve. Začiatok plynutia premlčacej doby je objektívne vymedzený a odvodený od slova „mohlo“ a nie od slova „mohol“. Tento okamih je daný preto objektívne a nezávisle od subjektívnej okolnosti, bez ohľadu na to, či oprávnený vedel alebo nevedel o svojom práve (pozri R 1/1998). Inak povedané deň, od ktorého začína plynúť premlčacia doba je totožný s dňom, keď bolo možné po prvý raz podať žalobu bez nebezpečenstva, že bude zamietnutá pre predčasnosť.

Z uvedených dôvodov odvolanie žalobcov nemožno považovať za opodstatnené, preto bol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdený.»

Krajský súd v odôvodnení namietaného rozsudku poukázal aj na podanie sťažovateľov doručené krajskému súdu 7. marca 2012, pričom uviedol:

«Odvolací súd pri svojom rozhodovaní bol viazaný odvolacími dôvodmi v zmysle ich obsahového vymedzenia tak, ako tieto vyplynuli z odvolania žalobcov doručeného súdu prvého stupňa 8. 9. 2011 (teda v zákonnej lehote na podanie odvolania). Je potrebné uviesť, že podanie žalovaných zo 6. 3. 2012, doručené odvolaciemu súdu 7. 3. 2012, označené ako „doplnenie odvolania“ nebolo možné brať do úvahy, lebo bolo podané po uplynutí lehoty stanovenej v § 205 ods. 3 O. s. p. Posudzujúc uvedené podanie podľa jeho obsahu dospel odvolací súd k názoru, že odvolatelia v ňom dopĺňajú dôvody odvolania, ktoré však mohli byť účinné podané len v lehote na podanie odvolania.

Bez ohľadu na uvedené odvolací súd považuje za nutné uviesť, že žalobcovia v doplnení odvolania poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Cdo 265/2009 zo 17. 2. 2011 a boli toho názoru, že súd prvého stupňa mal posúdiť všetky skutočnosti svedčiace pre prijatie, či odopretie účinkov vznesenej námietky premlčania (§ 3

ods. 1 OZ). V prejednávanej veci však žalobcovia počas konania pred súdom prvého stupňa (ani v rámci lehoty určenej na podanie odvolania proti preskúmanému rozsudku) nenamietali rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi a nepreukazovali ani špecifické okolnosti, pre ktoré by bolo možné uprieť žalovanému výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku. Prvostupňový súd preto nemal dôvod posudzovať, či vznesenú námietku premlčania nemožno považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi.»

Pri preskúvaní namietaného rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj rozsudok okresného súdu č. k. 16 C/128/2008-134 zo 17. júna 2011, ktorým návrh sťažovateľov zamietol. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na vykonané dokazovanie a na skutkový stav, ktorý z tohto dokazovania vyplynul. Poukázal na obsah výpovedí sťažovateľov a ich právneho zástupcu, na vyjadrenie odporcu a tiež na skutočnosti, ktoré vyplynuli zo súdneho spisu Okresného súdu Košice II vedeného pod sp. zn. 18 C/91/2006. V tejto súvislosti v odôvodnení uviedol:

„Zo spisu Okresného súdu Košice II, sp. zn. 18C/91/2006 súd zistil, že navrhovateľka v 1. rade a MUDr. P. R. ako navrhovateľ v 2. rade podali proti odporcovi dňa 4. 8. 2006 návrh na začatie konania o určenie skutočnosti, že úmrtie na pracovisku je pracovným úrazom. V predmetnej právnej veci Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 7. 3. 2007 č. k. 18C/91/2006-33 rozhodol tak, že návrh navrhovateľky v 1. rade proti odporcovi zamietol, konanie o návrhu navrhovateľa v 2. rade proti odporcovi zastavil a navrhovateľke v 1. rade uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Košice II súdny poplatok vo výške 3.000,-

Sk v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 30. 10. 2008 č. k. 3Co/265/2007-68 pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania, zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach nadobudlo právoplatnosť 11. 12. 2008.“

Následne okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol:

«Na základe vykonaného dokazovania a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami bolo súdu preukázané, že dňa... došlo k úmrtiu P. P. na pracovisku odporcu, ktorú skutočnosť sa navrhovateľka v 1. rade a navrhovateľ v 2. rade dozvedeli dňa... Nakoľko odporca v priebehu konania vzniesol námietku premlčania nároku navrhovateľov súd ustálil, že v danom prípade premlčacia doba na uplatnenie nároku navrhovateľov v konaní začala plynúť v súlade s ust. § 101 Občianskeho zákonníka nasledujúci deň po smrti P. P..., teda dňa... (kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz) a uplynula dňom 5. 8. 2006. Navrhovatelia svoj nárok uplatnili návrhom na začatie konania, ktorý bol doručený súdu dňa 22. 7. 2008. Súd pri svojom rozhodnutí a ustálení začiatku plynutia a skončenia premlčacej doby poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 278/2007 podľa ktorého právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby, je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje.

Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13... Občianskeho zákonníka je jedným z relatívne samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby a vzniká vtedy, ak morálne zadostučinenie nepostačuje, a pokiaľ došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jeho vážnosti v spoločnosti značnej miere. Aj keď ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie v peniazoch spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (§ 101 Občianskeho zákonníka).

Ďalej súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 15. 5. 1997 sp. zn. 3Obo 44/1997 podľa ktorého všeobecná trojročná premlčacia lehota plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia

premlčacej lehoty od slova „mohlo“ a nie od slova „mohol“. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle na subjektívnej okolnosti, teda či oprávnený vedel alebo nevedel o svojom práve. Preto súd námietku navrhovateľov o tom, že nedošlo k premlčaniu ich nároku, pretože premlčacia doba začala plynúť až odo dňa 8. 2. 2006, kedy sa dozvedeli o tom, že P. P. utrpel pracovný úraz považoval v predmetnej veci za právne bezvýznamnú.

Súd v priebehu konania považoval za nadbytočné riešiť prejudiciálne otázku, či k úmrtiu P. P. došlo v dôsledku utrpeného pracovného úrazu z dôvodu, že aj keby bolo v konaní preukázané, že úmrtie P. P. nastalo v dôsledku utrpeného pracovného úrazu, súd by musel návrh navrhovateľov zamietnuť z dôvodu vznesenej námietky premlčania odporcom. Ďalším dôvodom je skutočnosť, že keby bolo v konaní preukázané, že k úmrtiu P. P. nedošlo v dôsledku utrpeného pracovného úrazu, navrhovatelia by nepreukázali jeden zo základných predpokladov svojho hmotno-právneho nároku, ktorým je neoprávnený zásah do chránených práv osobnosti fyzickej osoby odporcom. Preto aj v tomto prípade by súdu nezostalo iné, ako návrh navrhovateľov zamietnuť.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd ďalšie dokazovanie ktoré navrhli tak navrhovatelia ako aj odporca už nevykonal, pretože nárok navrhovateľov považoval za nedôvodný, a preto ho zamietol.»

Základom argumentácie sťažovateľov je ich nesúhlas s právnym názorom krajského súdu, ktorý nenapravil pochybenia okresného súdu v namietanom konaní. Sťažovatelia

1. považujú právny názor o premlčateľnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy za arbitrárny, a namietajú záver všeobecných súdov o uplynutí premlčacej doby a o určení začiatku plynutia tejto doby;

2. namietajú spôsob, akým krajský súd vyhodnotil ich podanie doručené krajskému súdu 7. marca 2012 označené ako „Doplnenie odvolania“, a na tom základe aj to, že všeobecné súdy neskúmali, či uplatnenie námietky premlčania žalovaným odporuje dobrým mravom;

3. namietajú, že krajský súd nedostatočne odôvodnil svoj rozsudok vo vzťahu k ich námietkam uvedeným v odvolaní, podľa ktorých okresný súd im svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom [§ 205 ods. 2 písm. a) OSP v spojení s § 221 (1) písm. f) OSP]. V týchto súvislostiach sťažovatelia namietajú postup okresného súdu, ktorý nevykonal

dôkazy, a považujú jeho závery, ktoré „mohli“ vyplynúť z nevykonaného dokazovania, za hypotetické.

Z odôvodnenia namietaného rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu vyplýva, že základom týchto rozhodnutí je záver všeobecných súdov, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnili sťažovatelia po uplynutí premlčacej doby, pričom na premlčanie prihliadli všeobecné súdy na základe námietky žalovaného. V súvislosti s týmto záverom konajúce súdy poukázali na zaužívanú súdnu prax a na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 278/2007 (R 75/2008), podľa ktorého *„právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje“*. Začiatok plynutia premlčacej doby určili podľa § 101 Občianskeho zákonníka s tým, že je viazaný na okamih, keď malo dôjsť k neoprávnenému zásahu spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba takto začala plynúť 5. augusta 2003, t. j. nasledujúci deň po dni úmrtia manžela sťažovateľky v 1. rade a otca sťažovateľa v 2. rade. Na tomto základe dospeli konajúce súdy k záveru, že sťažovatelia svoje právo uplatnili po uplynutí premlčacej doby, pretože žalobu na okresnom súde podali až 22. júla 2008.

Ústavný súd konštatuje, že právne závery krajského súdu ako odvolacieho súdu nie sú založené na svojoľnej interpretácii, prípadne aplikácii príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka [najmä ustanovení týkajúcich sa práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a premlčania]. Krajský súd v spojení s okresným súdom v odôvodnení svojho rozsudku uviedol argumentáciu, ktorá dostatočným spôsobom odôvodňuje záver o tom, že právo sťažovateľov voči odporcovi je premlčané, preto nejde o rozhodnutie, ktoré by bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto ústavný súd považuje namietaný rozsudok krajského súdu v tejto časti za ústavne udržateľný.

Sťažovatelia ďalej namietajú spôsob, akým krajský súd vyhodnotil podanie označené ako *„Doplnenie odvolania“*. Nesúhlasia s tým, že ide o doplnenie dôvodov odvolania po uplynutí lehoty na jeho podanie v zmysle § 205 ods. 3 OSP. Sťažovatelia v zásade

argumentujú tým, že okresný súd bol povinný zaoberať sa otázkou, či uplatnenie námietky zaujatosti odporcom je v rozpore s dobrými mravmi a či jej možno priznať príslušné účinky. V sťažnosti uvádzajú, že súd „bez ohľadu na to, aby sa takéhoto postupu museli sťažovatelia domáhať, je viazaný ustanovením § 1 až 3 O. s. p. ... bez ohľadu na to, aby sa toho účastníci občianskoprávnych vzťahov museli osobitne dožadovať, je súd viazaný ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka...“ Sťažovatelia v predmetnom podaní poukázali na závery najvyššieho súdu, ktoré uviedol v uznesení sp. zn. 5 Cdo/265/2009 zo 17. februára 2011.

Krajský súd napriek konštatovaniu, že uvedené podanie sťažovateľov „nebolo možné brať do úvahy, lebo bolo podané po uplynutí lehoty stanovenej v § 205 ods. 3 O. s. p.“, sa však argumentáciou sťažovateľov zaoberal, pričom uviedol, že sťažovatelia „počas konania pred súdom prvého stupňa... nenamietali rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi a nepreukazovali ani špecifické okolnosti, pre ktoré by bolo možné uprieť žalovanému výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku. Prvostupňový súd preto nemal dôvod posudzovať, či vznesenú námietku premlčania nemožno považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi.“

Pokiaľ ide o rozpor uplatnenia námietky premlčania s dobrými mravmi, ústavný súd poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutie, v ktorom konštatoval, že vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva účastníkom v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu ku vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. Pre posúdenie primeranosti postihu je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby (II. ÚS 176/2011). V tejto súvislosti je tiež

relevantné, či v konaní boli preukázané také dôvody a okolnosti prípadu, pre ktoré by mala byť námietka premlčania v rozpore s dobrými mravmi (m. m. II. ÚS 176/2011).

V predmetnej veci krajský súd poukázal na to, že sťažovatelia v konaní pred okresným súdom nenamietali rozpor námietky premlčania s dobrými mravmi a ani nepreukazovali také okolnosti, ktoré by tento rozpor odôvodňovali, preto okresný súd nebol povinný osobitne sa zaoberať tým, či je námietka premlčania v rozpore s dobrými mravmi. Ústavný súd nepovažuje tento právny názor za svojvoľný, krajský súd ho primerane odôvodnil, a preto je ústavne udržateľný.

Uplatnenie námietky premlčania je vo všeobecnosti potrebné považovať za výkon práva v súlade s dobrými mravmi. Ak účastník konania, voči ktorému sa táto námietka uplatnila, chce vylúčiť účinky tejto námietky pre rozpor s dobrými mravmi, mal by v zásade tento rozpor v konaní uplatniť a tento rozpor aj náležite preukázať.

Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľov, že námietku rozporu s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka mal vyhodnotiť krajský súd v odvolacom konaní bez ohľadu na to, či druhý účastník takýto rozpor výslovne namieta, ústavný súd konštatuje, že tento argument nie je neopodstatnený. Námietku premlčania by bolo možné vyhodnotiť ako rozpornú s dobrými mravmi. S prihliadnutím na ďalšie relevantné okolnosti tohto prípadu podľa názoru ústavného súdu však toto pochybenie nedosahuje takú intenzitu, aby bolo spôsobilé zasiahnuť do označených práv sťažovateľov materiálnym spôsobom.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľov, že krajský súd sa nevysporiadal s ich odvolacími dôvodmi vo vzťahu k nevykonaniu navrhnutých dôkazov a k hypotetickým záverom okresného súdu, ústavný súd nepovažuje tieto námietky za opodstatnené. Základom rozhodnutia okresného súdu, tak ako to vyplýva aj z odôvodnenia namietaného rozsudku krajského súdu, je záver o premlčaní nároku sťažovateľov. Vzhľadom na to, že tento záver nie je arbitrárny a je primerane odôvodnený, poskytuje dostatočný podklad pre výrok namietaného rozsudku krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu. Možno akceptovať tvrdenie sťažovateľov, že úvahy okresného súdu aj krajského súdu

o potrebe vykonať ďalšie dokazovanie (napr. označeným znaleckým posudkom) obsiahnuté v ich rozsudkoch sú hypotetické a do určitej miery vedú k nejednoznačnosti ich odôvodnenia, je však nepochybné, že tieto úvahy sú doplňujúce a podporné k hlavnému záveru o premlčaní nároku sťažovateľov. Tieto nedostatky však nediskvalifikujú odôvodnenie namietaného rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu v miere, ktorá by mohla mať ústavnoprávne dôsledky.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že nič nenasvedčuje, že zistené skutočnosti pri prerokovaní odvolania sťažovateľov a v namietanom rozsudku krajského súdu by mohli viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľov pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2013